

PM 2011:3 RIV (Dnr 001-2294/2010)

Lärling - en bro mellan skola och arbetsliv (SOU 2010:19) och promemorian Skolan och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning
Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen "Lärling - en bro mellan skola och arbetsliv" (SOU 2010:19) och promemorian "Skolan och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning" hänvisas till denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Från och med hösten 2011 kommer det vara möjligt att inom ramen för yrkesprogrammen gå gymnasial lärlingsutbildning. Denna utbildning är ett alternativ till de i huvudsak skolförlagda yrkesprogrammen. I en gymnasial lärlingsutbildning är utbildningen i huvudsak förlagd till en eller flera arbetsplatser. En statlig utredning, Lärlingsutredningen, föreslår bl.a. en särskild lag med ett i huvudsak arbetsrättsligt innehåll om gymnasial lärlingsanställning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till att arbetstagarbegreppet regleras i förhållande till gymnasieelever som fullgör praktik (APU) utan anställning.

Utbildningsnämnden är mycket positiv till förslaget om möjlighet till anställning även inom ramen för introduktionsprogrammet yrkesintroduktion.

Mina synpunkter

Det som Utbildningsdepartementet föreslår i Lärlingsutredningen är bra. Det är viktigt att klargöra om det är skolans eller arbetslivets regelverk som gäller för de berörda eleverna och där kommer en ny lag att göra nytta.

Stockholms stad har sedan flera år deltagit i försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning och har positiva erfarenheter av detta. Dessutom har vi startat lärlingsprogrammet *Järvalärling* som är till för unga vuxna upp till 24 år utan fullständig gymnasieutbildning. De får en möjlighet att utbilda sig i ett hantverk och tanken

är att efter avslutad utbildning går man vidare till att kunna försörja sig på sitt hantverkskunnande eller studera vidare.

Idag finns det en lång rad bristyrken inom bl.a. hantverk och service där lärlingsutbildning är en utmärkt väg framåt som både ungdomar och företag tjänar på.

Det är viktigt att påminna om att lärlingsplatser inte tar bort möjligheten att läsa in högskolebehörighet för de som vill byta bana senare i livet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Lärling - en bro mellan skola och arbetsliv” (SOU 2010:19) och promemorian ”Skolan och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning” hänvisas till denna promemoria.

Stockholm den 13 januari 2011

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Lärling - en bro mellan skola och arbetsliv (SOU 2010:19), sammanfattning
3. Promemorian ”Skolan och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Tomas Rudin* (S) enligt följande.

Lärlingsutbildningar skapar möjligheter för många ungdomar som annars skulle stå långt från både utbildning och arbetsmarknad. Lärlingsutbildning kan vara det som behövs för att man ska klara att både inhämta kunskaper om och få erfarenhet av ett yrke som leder till ett jobb. Det är dock viktigt att lärlingsutbildningarna håller hög kvalitet både när det gäller uppfyllelse av kunskapsmålen och när det gäller själva lärlingsplatserna. Den nya gymnasieskolan kommer att leda till minskade möjligheter för många elever och en nedmontering av säker utbildning som gymnasieskolan varit. Lärlingsutbildningen får inte bli en del av detta. Det måste finnas möjlighet att byta bana under sin livstid, och då krävs det möjligheter till ett livslångt lärande och tillgång till kunskaper som möjliggör vidare studier.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Från och med hösten 2011 kommer det vara möjligt att inom ramen för yrkesprogrammen gå gymnasial lärlingsutbildning. Denna utbildning är ett alternativ till de i huvudsak skolförlagda yrkesprogrammen. I en gymnasial lärlingsutbildning är utbildningen i huvudsak förlagd till en eller flera arbetsplatser. En statlig utredning, Lärlingsutredningen, föreslår bl.a. en särskild lag med ett i huvudsak arbetsrättsligt innehåll om gymnasial lärlingsanställning. Denna anställningsform är tidsbegränsad och förutsätter att en gymnasial lärlingsutbildning pågår samtidigt som anställningen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 december 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att arbetstagarbegreppet regleras i förhållande till gymnasieelever som fullgör praktik (APU) utan anställning, det vill säga att sådana gymnasieelever inte ska betraktas som arbetstagare då de fullgör praktik inom ramen för gymnasieutbildning. Utifrån det perspektivet är det även positivt att lagstifta om en särskild anställningsform i de fall gymnasieelever fullgör sitt arbetsplatsförlagda lärande på en arbetsplats som anställd.

En gymnasieelev som har en gymnasial lärlingsanställning kommer att befinna sig under två regelverk parallellt, skoljuridiskt och arbetsrättsligt. Särskilt mot bakgrund av syftet med den nya anställningsformen, det vill säga att erbjuda en bättre övergång från utbildning till arbetsliv, och elevernas ur ett arbetsmarknadsperspektiv låga ålder, är det av stor vikt att eleverna informeras på ett tydligt sätt kring rättigheter, skyldigheter och ansvar i den situation som de kommer att befinna sig.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2010 att som svar på remissen överlämna och åberopa utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert (S) från (S), (MP) och (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga avvikande synpunkter på något av de förslag utredningen eller promemorian. Förvaltningen är mycket positiv till förslaget om möjlighet till anställning även inom ramen för introduktionsprogrammet yrkesintroduktion, viket enligt förvaltningens bedömning ger ytterligare möjligheter för de ungdomar som går en sådan utbildning att nå målet om anställning.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert (S) från (S), (MP) och (V) enligt följande.

Lärlingsutbildningar skapar möjligheter för många ungdomar som annars skulle stå långt från både utbildning och arbetsmarknad. Lärlingsutbildning kan vara det som behövs för att man ska klara att både inhämta kunskaper om och få erfarenhet av ett yrke som leder till ett jobb. Det är dock viktigt att lärlingsutbildningarna håller hög kvalitet både när det gäller uppfyllelse av kunskapsmålen och när det gäller själva lärlingsplatserna. Den nya gymnasieskolan kommer att leda till minskade möjligheter för många elever och en nedmontering av säker utbildning som gymnasieskolan varit. Lärlingsutbildningen får inte bli en del av detta. Det måste finnas möjlighet att byta bana under sin livstid, och då krävs det möjligheter till ett livslångt lärande och tillgång till kunskaper som möjliggör vidare studier.